



# PAS in de praktijk

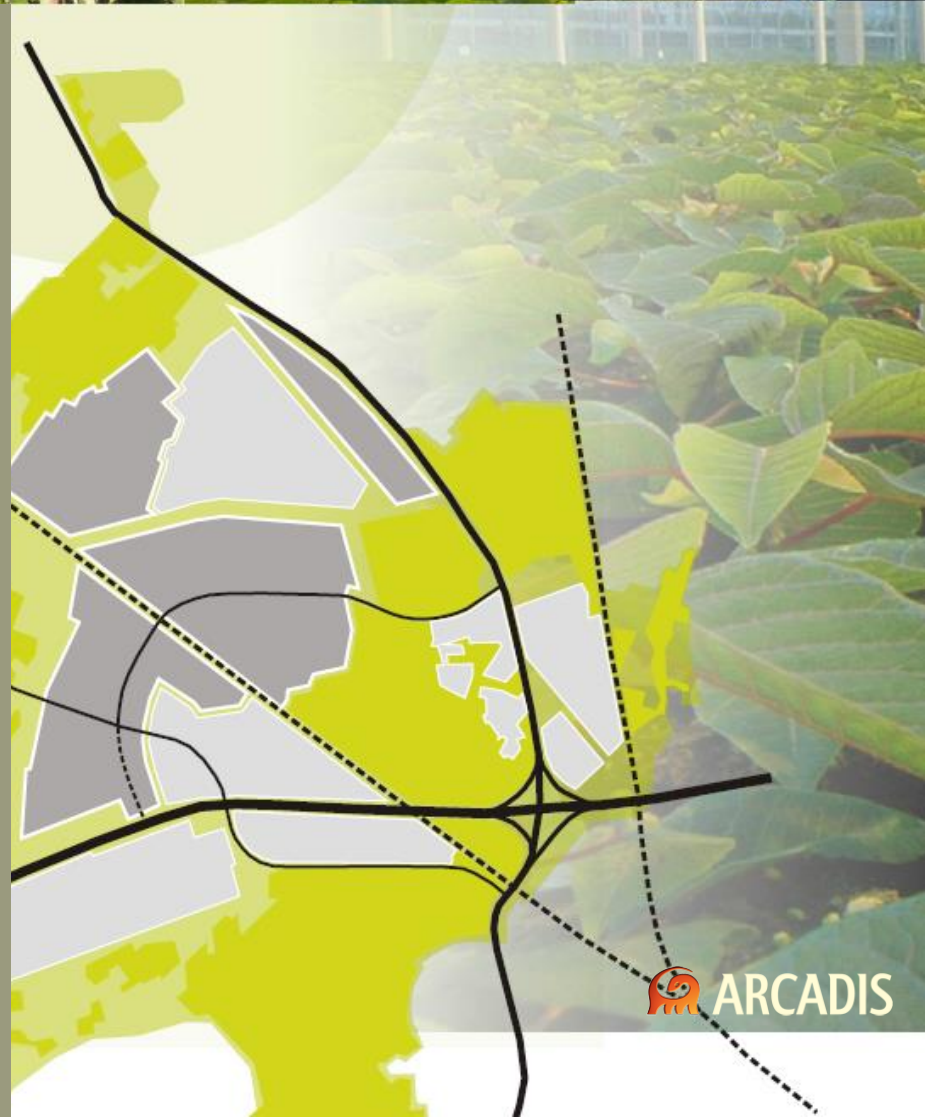
ervaringen met gebiedsontwikkeling  
Klavertje 4 en  
ervaringen met de veehouderij

VVM-Commissie m.e.r.

23 november 2015

Henk Ullenbroeck

ARCADIS







# Een verhaal over het uitdelen van taarten, voor en na de PAS



Soort taart	Diameter taart(en)	Aantal stukken	Prijs
Eenlaagse taart	26 cm	18 stukken	25 euro
Tweelaagse taart	26 cm + 20 cm	29 stukken	45 euro
Drielaagse taart	26 cm + 20 cm + 15 cm	35 stukken	60 euro
Boltaartje	20 cm	11 stukken	23 euro
Eenlaagse bruidstaart	26 cm	18 stukken	28 euro
Tweelaagse bruidstaart	26 cm + 20 cm	29 stukken	50 euro
Drielaagse bruidstaart	26 cm + 20 cm + 15 cm	35 stukken	68 euro







## Stikstof en gebiedsontwikkeling Klavertje 4

- Industrie
- Infrastructuur
- Glastuinbouw
- Veehouderij







Voor 1 juli 2015

# Er was eens ...

## Het mitigatieplan Klavertje 4

- Van visie naar concrete besluiten
- Behoeftte aan ontwikkelruimte stikstof
- Mitigerende maatregelen en saldering op gebiedsniveau
- Tot de komst van de PAS
  
- Insteek: onderbouwing structuurvisie en bestemmingsplannen, voor inwerkingtreding PAS
- Mitigatie vooraf bij een project, zekerheid voor bedrijven
- Dus een eigen “stikstof ontwikkelingsruimte taart”



# Uitvoering mitigerende maatregelen “oefenen met een mini-PAS”

Voor 1 juli 2015

## Verantwoording uitvoering effectgerichte maatregelen Mitigatieplan Klavertje 4 – termijn 2013 –

Natura 2000 gebieden Boshuizerbergen en Maasduinen

Uitvoering effectgerichte maatregelen in Natura 2000 gebied Boshuizerbergen

- Verwijderen houtopslag H2310 – stuifzandheide met struikhei en dunning in H5130 jeneverbesstruweel, uitgevoerd ca. 2,7 ha

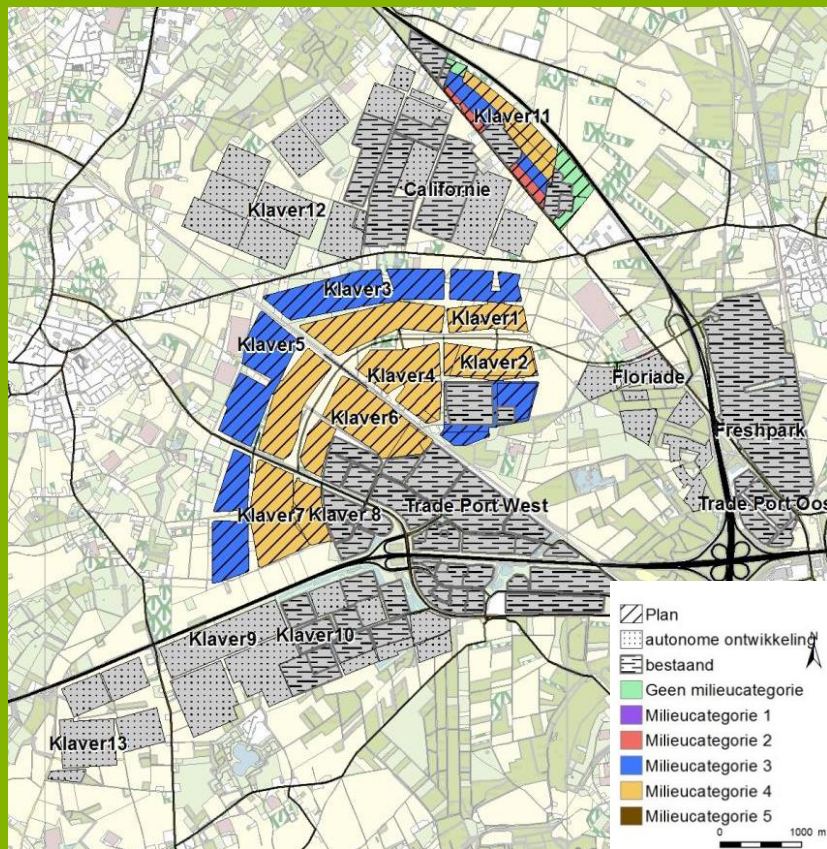


Vrijstellen jeneverbesstruweel Boshuizerbergen

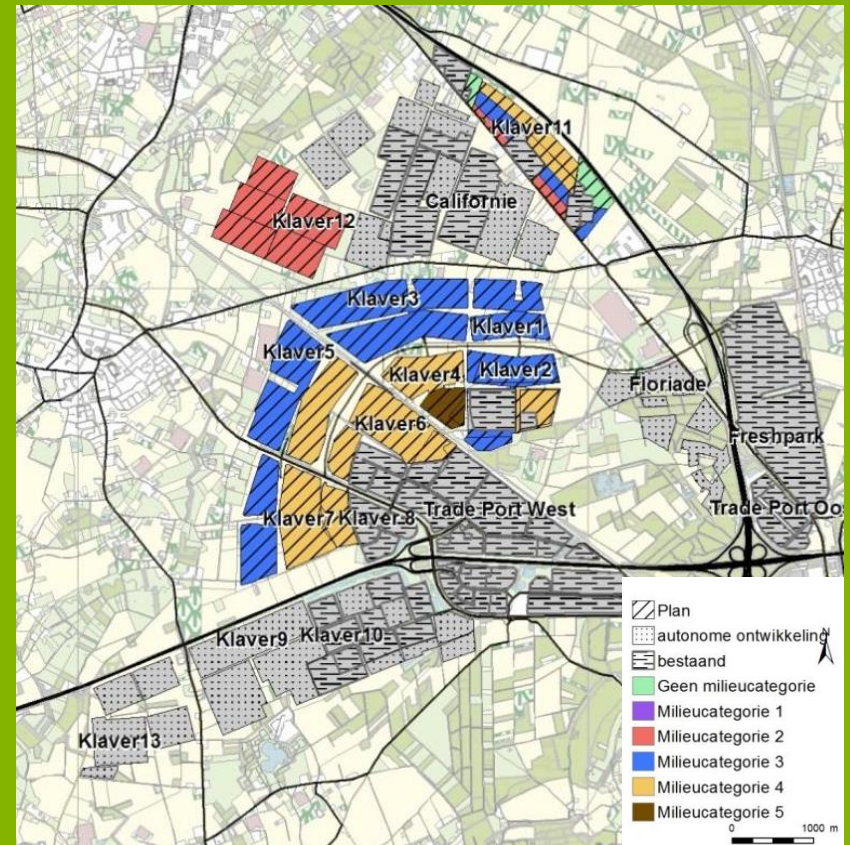


# Prognose ontwikkelruimte bijgesteld

verwachtingen veranderen, net als rekenmodellen en feitelijke ontwikkelingen anders dan vooraf ingeschat



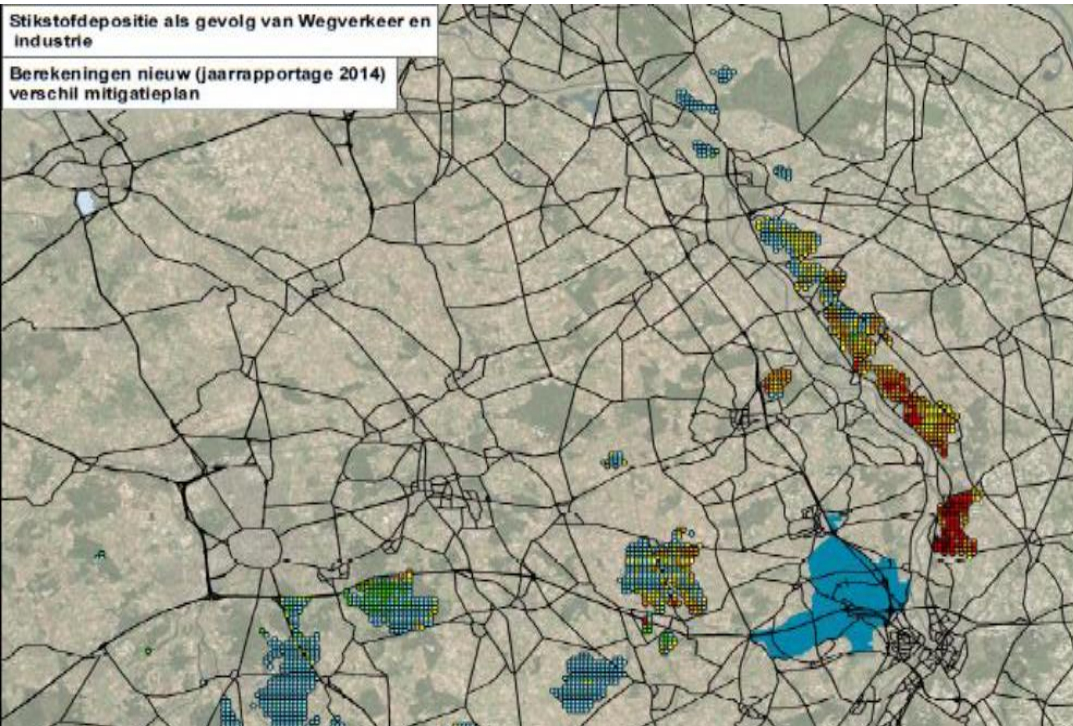
Structuurvisie 2011



Verwachte ontwikkelingen 2013/2014

Voor 1 juli 2015





## Voor 1 juli 2015

- Prognose behoefte ontwikkelruimte naar boven bijgesteld vanwege nieuw rekenmodel
- Feitelijke aanspraak op ontwikkelruimte lager dan verwacht
- Uitvoering herstelmaatregelen op orde (mitigatie van potentiële maar niet opgetreden effecten)



De bakkerij heeft flink gebakken; berichten over mogelijk tekort, maar nog genoeg voorraad

# Vanaf 1 juli 2015: het PAS en dit prioritair project

*De PAS verdeelt de depositieruimte over vier delen.*







# Casus mestverwerking installatie

- Bestemmingsplan bedrijventerrein vastgesteld (m.b.v. eigen mitigatieplan)
- PAS in werking
- Initiatief voor mestverwerking, groter effect dan waar rekening mee is gehouden bij aanmelding Klavertje 4 in PAS



# Vergunning mestverwerker

- Aanspraak maken op de ontwikkelruimte PAS, onderdeel prioritair project ? Gaat ten koste van ontwikkelruimte voor andere projecten/initiatieven
- Verhogen claim ontwikkelruimte K4 als prioritair project?
- Aanspraak maken op vrije ontwikkelingsruimte?
- En hoe zit het met die eigen taartenvoorraad (mitigatieplan) dan? Er is nog genoeg .....
- In PAS-methodiek wordt bij toedeling geen rekening gehouden met effecten mitigatie.





# Casus: realisatie Railterminal

## Planniveau

- PAS biedt geen ontwikkelruimte aan plannen (tenzij ...)
- Juridisch nog steeds knelpunten voor bestemmingsplannen
- Railterminal geen onderdeel autonome ontwikkeling
- Delen wel maar ook delen geen onderdeel K4 als prioritair project
- Of er voldoende ontwikkelruimte is dus nog onzeker
- Wel of geen Passende beoordeling nodig?
- Wat maakt het plan maximaal mogelijk?
- Bij MER: inzicht in effecten en ruimte, kunnen effecten geminimaliseerd worden



## Casus: beëindiging en samenvoegen veehouderijen

### Planniveau

- Maximale mogelijkheden nieuw bouwblok
- Onderling “uitruilen” emissie en depositie locaties
- Vastleggen emissieplafond in postzegel bestemmingsplan

### Projectniveau

- Geen externe saldering meer (behoudens uitzonderingen) sinds inwerkingtreding PAS
- Maar wel een directe samenhang.
- Verschil tussen interne saldering en externe saldering
- Onzekerheid voor ondernemer





## Voor en na de inwerkingtreding van de PAS

- Bijstellingen blijven nodig
- Na 1 juli 2015 eigen mogelijkheden beperkt
- Niet meer: externe saldering, eigen bronmaatregelen, eigen mitigerende maatregelen
- PAS: zeer omvangrijk en integraal
- Maar: is en blijft er genoeg ontwikkelruimte beschikbaar?
- Die onzekerheid lokt “het graaien naar ontwikkelruimte” uit

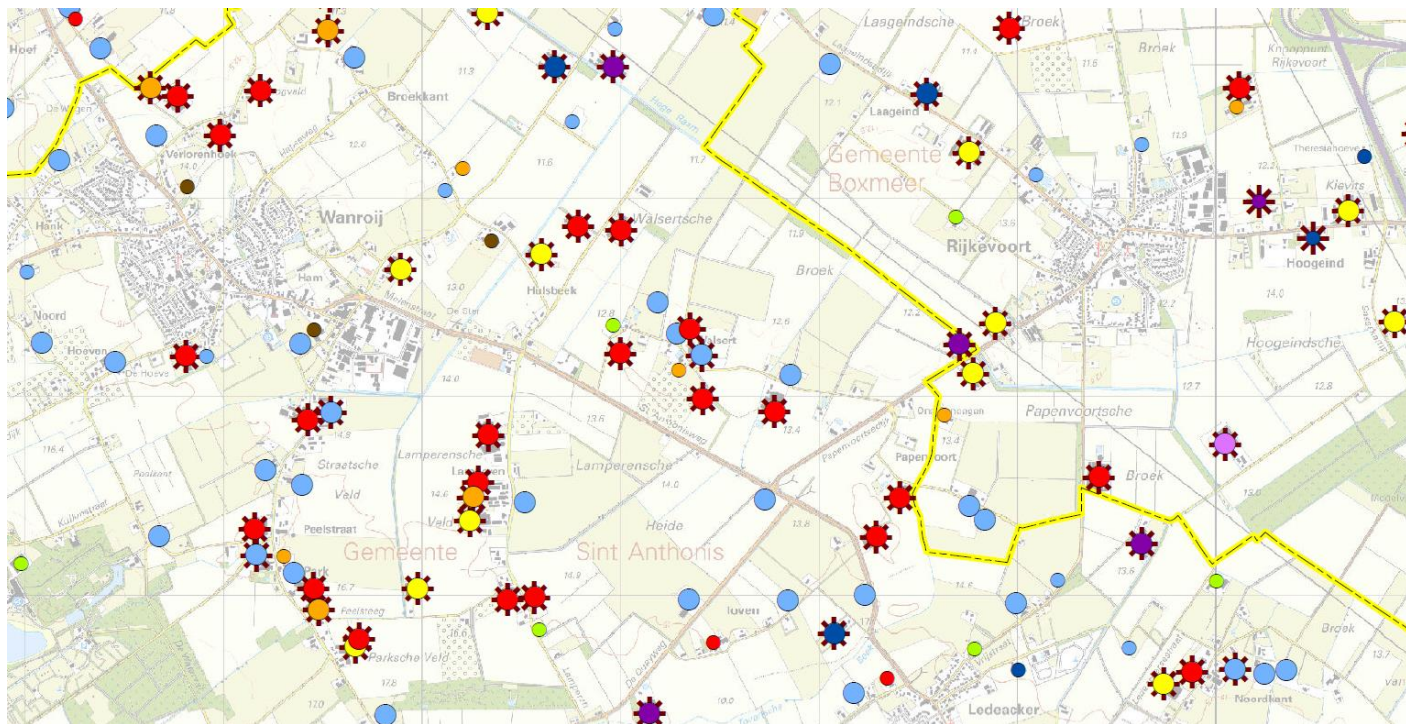


**RESERVED**



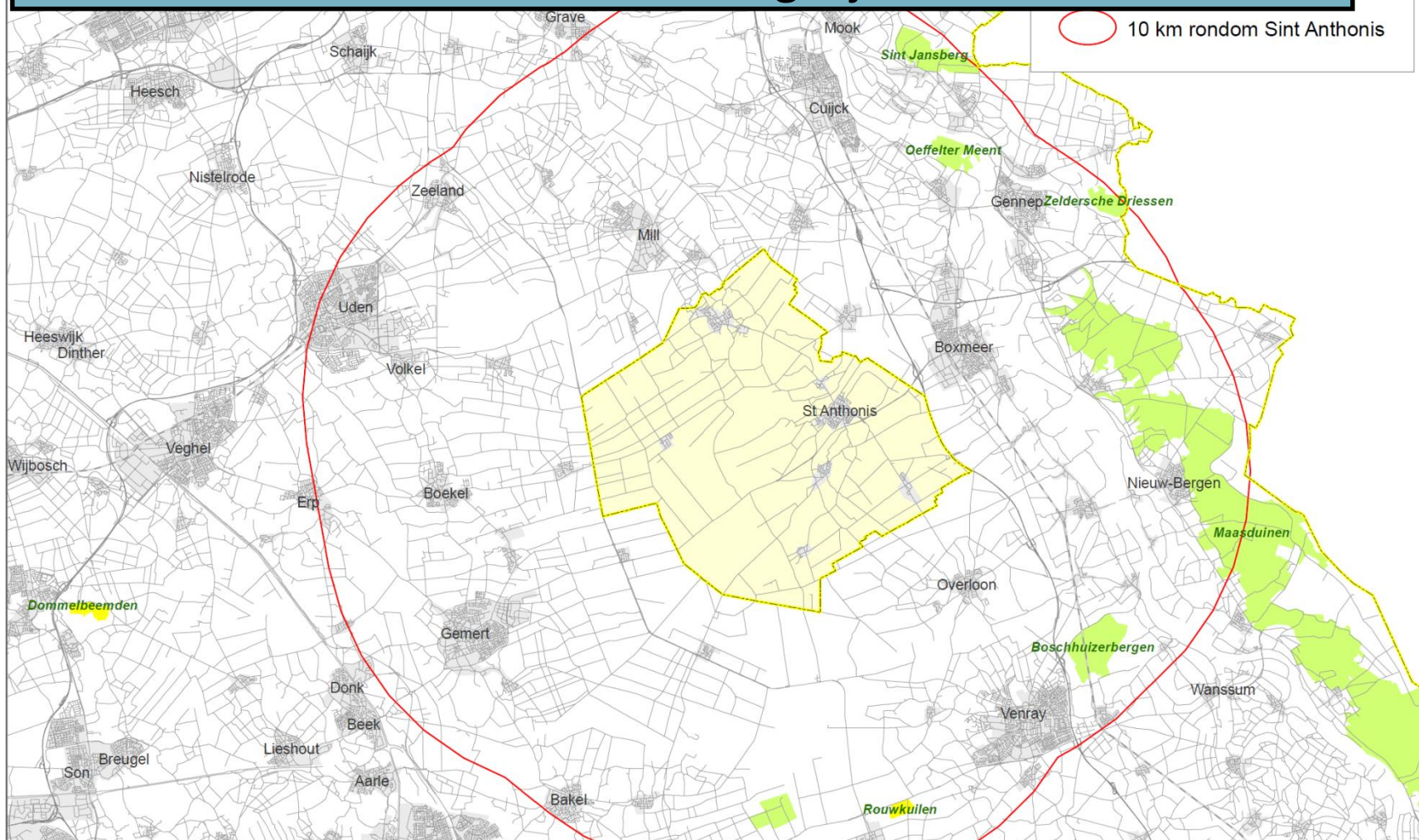


# PAS en een bestemmingsplan met veehouderijen voorbeeld Sint Anthonis





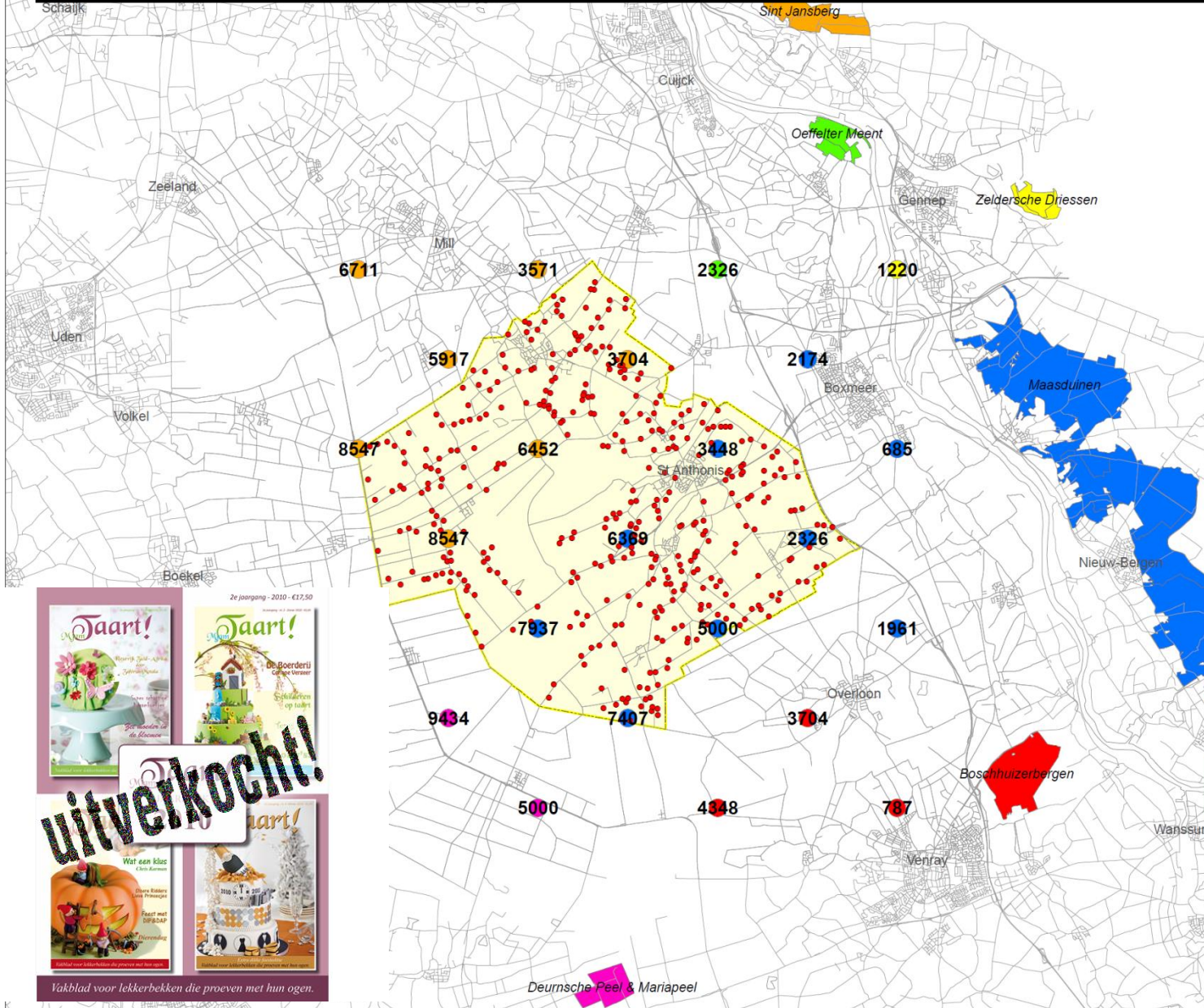
# Afstand tot N2000 gebieden relatief groot, alleen stikstof relevant v.w.b. mogelijk effect



Maar: bij maximale benutting planologische ruimte forse toename stikstofbelasting op alle N2000-gebieden. Zonder stikstofregeling in bestemmingsplan zijn negatieve effecten N2000 gebieden niet uit te sluiten



# Bij een drempelwaarde van 1 mol genoeg taart voor iedereen. Drempelwaarde inmiddels lager



## Legenda

Maximale emissieruimte van NH3 tot grenswaarde PAS (kg/jr emissie)\*

**999** fictief emissiepunt en emissieruimte

belangrijkste beperking vanuit:

- Boschhuizerbergen
- Deurnsche Peel & Mariapeel
- Maasduinen
- Oeffelter Meent
- Sint Jansberg
- Zeldersche Driessen

Natura 2000 gebieden

- Boschhuizerbergen
- Deurnsche Peel & Mariapeel
- Maasduinen
- Oeffelter Meent
- Sint Jansberg
- Zeldersche Driessen

\* Gebaseerd op een maximale bijdrage van 1 mol op habitats in Natura2000 gebieden en berekeningen met AERIUS

- veehouderij



Vakblad voor lekkerbekken die proeven met hun ogen.

## Actualisatie geurverordening gemeente Sint Anthonis

Emissieruimte m.b.t. de depositie van ammoniak tot grenswaarde PAS

opdrachtgever: gemeente Sint Anthonis  
 uitvoering: **ARCADIS** infrastructuur, milieu, gebouwen



## Hoe ingespeeld op de PAS?

- Stikstofregeling bestemmingsplan buitengebied
- Te vergelijken met stikstofregeling bestemmingsplan voor een bedrijventerrein
- Gebruiksverbod als er sprake is van een toename van stikstofemissie
- Geen toename als toename emissie lager is dan drempelwaarden uit de PAS
- Hoe om te gaan met bereik tussen 0,05 en 1,0 mol/ha/jaar ? Juridisch nog onzeker
- Verschil tussen 6-jaar perioden PAS en plantermijn bestemmingsplan
- Wetgeving nu nog niet op elkaar afgestemd



Veehouderijen zorgen voor ontwikkelruimte. Maar zijn ook een achilleshiel v.w.b. de houdbaarheid PAS. Denk aan het verschil tussen nu vergunde stallen en huidige maximale emissiewaarden, de groei van de melkveehouderij, vragen om taart vanuit de landbouw en black box gehalte uitgangspunten PAS m.b.t. ontwikkeling veehouderij







Vragen?

[henk.ullenbroeck@arcadis.com](mailto:henk.ullenbroeck@arcadis.com)  
telefoon: 06 – 2706 1621

